

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni zbor kranjski.

(IX. seja, dne 5. novembra 1889.)

(Dalje.)

Poslanec Hribar nadaljuje:

To so nenaravne razmere, ki pa postanejo umevne, ako se pomisli kakšno je v obče postopanje šolskih oblastev, kajti kakor rudeča nit se vleče skozi vse ukaze šolskih oblastev tendenca ponemčevanja. Tako sem nedavno bral v nekem časniku o znanem — skoro bi rekel: o slavnoznem — gospodu okrajnem glavarju Schwarzu iz Postojne, da je učitelju, ki je k njemu prišel, strogo zabranil, da ne sme slovenski ž njim govoriti. Tako postopanje, da ne rečem več, je vsekako brezozirno in neutemeljeno, to pa je ravno nasledek tega, kar sem prej dejal, da se pri naših šolskih oblastvih in posebno tudi pri c. kr. deželnem šolskem svetu kaže vedno tendenca, kolikor mogoče nemškovati. Ker sem že izrekel ime deželnega šolskega sveta, opozarjam vas tu, da je on učni načrt razposlal šolam le v nemškem jeziku; uradovanje njegovo je le nemško; okrajnim šolskim svetom in deželnemu odboru nasproti neče priznavati, da bi moral uradovati v zmislu obstoječih zakonov v slovenskem jeziku; opazil sem celo v sejah finančnega odseka, kar naj mi bode dovoljeno tukaj konstatovati, da je gospod referent deželnega šolskega sveta dosledno vsakemu poslancu odgovarjal v nemškem jeziku; v tem ko vé — čast komur čast — prečastiti gospod deželni predsednik strogo varovati ravnopravnost s tem, da odgovarja v jeziku, ki se ga poslužuje dotičnik, kateremu odgovarja.

Gospoda moja! Naj opozorim tu na neko naredbo glede ljudskega šolstva, ki je neosnovana in nezakonita. Kakor je poročal lanskega leta deželni odbor pri marginalni števi. 7, § 8., zaukazal je deželni šolski svet z ukazom z dne 24. decembra 1887, s katerim je dopolnjeval ukaz svoj z dne 5. februarja 1887., da se ima na vseh slovenskih tro- in čveterorazrednih šolah obligatno učiti nemščina. To je vsekako v zakonu neutemeljeno. § 6. zakona z dne 14. maja 1869. določno izraza:

„O učnem jeziku in o poučevanju v katerem drugem deželnem jeziku določuje, zaslišavši tiste,

kateri šolo vzdržujejo, deželna šolska oblast, držeč se pri tem mej, ustanovljenih v postavah.“

Jaz sem povprašal po raznih občinah, kdaj njih je deželni šolski svet vprašal, kdaj okrajno šolsko oblastvo, da sme upeljati kar tako meni nič, tebi nič obligatni pouk v nemščini, in dobil sem povsod odgovor, da tacega vprašanja nikdar bilo ni, temveč, da se je brez privoljenja krajnih šolskih oblastev in občin izdal ferman: nemščina mora biti pri nas obligaten predmet. Visoki deželni zbor sprevidel je lanskega leta, da je tako ravnanje neopravičeno in nezakonito in je res v svoji seji dne 1. oktobra 1888. sklenil bil resolucijo, katero naj mi bode dovoljeno celo prečitati (bere:): „C. kr. deželni šolski svet se pozivlje, urediti pouk iz nemškega jezika na onih slovenskih ljudskih šolah, na katerih je bil do sedaj uveden kot obligatni predmet, v tem zmislu, da so k temu predmetu primorani le oni učenci, katerih zakoniti zastopniki (stariši, varuhi) pričetkom šolskega leta izrecno ne naznanijo šolskemu vodstvu, da se dotični učenci, tega pouka udeleževali ne bodo.“

Jaz za svojo osebo moram reči, da se ne movem strinjati s kratkim tekstom te resolucije, ker je taka, da odpira nemščini vkljub temu, da ne bi bila obligaten predmet, vrata in okna v ljudske šole. V zmislu § 19. temeljne osnovne postavbe bi bilo bolje, ako bi se bilo reklo, da se imajo neobligatno poučevati v nemščini le oni otroci, katerih stariši to izrecno zahtevajo; pa vender je bilo tudi v to resolucijo nekoliko nepostavno in neutemeljeno ravnanje deželnega šolskega sveta popravičeno in zato se čudim, da nam letos deželni odbor pri marginalni števi. 5 ne poroča, da bi bil o tej resoluciji že dobil odgovor. Torej se deželni vladi ne mudi, odpraviti nezakonito stanje, ampak želi, da se na dvo- in trirazrednicah uči po nepotrebnem nemščina in odtrgava drugim predmetom potrebno število ur. Tako daleč sega celo deželni šolski svet, da je za obligatni pouk v nemščini določil večje število ur na teden, ko za slovenski jezik, ki je učni jezik.

Jaz trdim, in v tem potrjuje tudi častiti gospod predgovornik Žitnik, da je nemščina, na ljudskih šolah nepotrebna. Urivati nemščina pravi se

trajati po nepotrebnem dragi čas, ki bi se bolje porabil, ako privadite deco temeljiteje misliti in drugih za življenje potrebnih predmetov. Mi vidimo od tega učenja samo uspeh, da se nauči kmet v nemškem jeziku kleti, in svoje ime po nemški podpisati; drugega pa ne vidite ali po večjem še to, da se po gostilnicah baha s par nemškimi besedami, katerih so se naučili in s tem kvarijo domači svoj jezik. Mislim, da bi bilo v naših ljudskih šolah bolje skrbeti za pravo omiko, ko za učenje nemščine, s katerim naš kmet dosega ravno nasprotno.

Nekaj je pač resnice na tem, da ima ljudska šola skrbeti tudi za odgojo dijakov, ki hočejo priti potem v srednje šole; pa to le toliko, da jih privede na tro- in čveterorazrednicah tako daleč, da zamorejo napraviti vsprejemni izpit za slovenske srednje šole; kdor pa hoče, da se njegovi otroci uče še drugega jezika, ta naj jih da posebej učiti in to se po mnogih krajih tudi godi.

Ker sem že poprej omenjal vsprejemnega izpita v gimnazijo, naj omenjam še druge stvari, katera me je letos jako neprijetno zadela. Naši dijaki v obče dobro napredujejo. Ko slovenski dijak dovrši četrti razred, je tako izvežban in ima toliko zmožnosti, da lahko brez težave napravi izpit za gimnazijo. Letos se jih je oglasilo na tukajšno gimnazijo 160 za vsprejemni izpit; propali so le trije. Pa kaj stori ekselencija naučni minister? Poslal je ukaz, naj se strogo preiskuje, kako je to, da so profesorji pustili vse dijake na gimnazijo in da je pri vsprejemnem izpitu tako malo Slovencev propalo; naj se posebno ostro preiskuje, če so ravnali profesorji zadosti ostro. Gospoda moja! To je nezaupanje do deželnega šolskega nadzornika, do profesorjev in do ravnatelja; kajti s tem ukazom očita se jim indirektno, da neso pravilno ravnali.

Naučno ministerstvo opazuje naše šolstvo z neprijetnim očesom, ne privoščiči nam duševnega razvoja kakor drugim narodom in preveč skrbi za ono nepotrebno vez, o kateri smo že davno prepričani, da vse vkup nič ni ž njo v Avstriji, to je vez nemškega jezika.

Zato prestopam sedaj na drugo točko poročila finančnega odseka, to je točka 11. pod naslovom:

LISTEK

Blóдне duše.

Roman.

Češki spisal Václav Beneš-Třebizský, preložil I. Gornik.

Drugi del.

VI.

(Dalje.)

„Zdaj pa, ko je na tvojo glavo legla nesreča z vso močjo, moral bi imeti stari, trdni preudarek, da bi pri vsej nesreči ostal vzravan, neganjen... Ali me razumeš, tovariš? Mlado drevo more veter zviti, more je tudi zlomiti, prevrne včasih tudi stoletno deblo s korenino in prstjo. Človek pa mora imeti moč, ta moč javi se najvidneje, kadar se nad glavo seže oblaki, kadar se v koga upirajo vetri, vsak z druge strani... Ali me razumeš Květ? — Ali pojdeš?“

„Ostanem! — V dveh dneh sem za vami!“

„V teh časih sta dva dni kakor sicer celo leto! — Ostani torej! Z Bogom!“

Ko se je daniilo, bil je Refunda že daleč za Jiřicami. Ali ako bi ga bili danes ljudje videli, nikedar bi ne rekli, da je on. Šel je z omahujočim

korakom, tako kakor bi bila pot prespolzka, s povešeno glavo, z upognjenima stegnoma, kakor bi mu nanja sedla najedenkrat vsa minila leta. In kdo ve, ako ne bi bili li v okraji pritrdili gospodskim služabnikom, ki ga niso, kjer so ga poznali, imenovali inace kakor postopača.

Včasih je obstal, zagledal se v sneg, segel si na čelo, je-li še ono, v katero se je toliko viher uprl z neprimerno besnostjo in ki je vender ostalo nezlomljeno. Stal je na prijetnem hribčku, s katerega je mogel pregledati nekaj vasi v Podlesji. Bistre njegove oči, o katerih so si ljudje pripovedovali, da človeku prodró vso dušo, temnile so se, kakor bi bile hipoma izgubile ostri lesk. Vsa okolna krajina zdela se mu je z meglami pokrita do tal.

Lesovi bili so tihi, kakor grobi. Niti jeden operjenec ni rušil globokega njegovega molčanja.

Nebesni obok bil je danes zopet tako na las podoben velikanskemu zvonu, katerega so ulili v tajinstveni delavnici, a so ga pozabili zleščiti in pozabili vanj obesiti kembelj. Češ da se bo odbijalo od kovine dosti uskrikov in joka črvičev, ki jih pokriva. Da bo to dovolj bobnelo, in če bi tam gori kedaj zaspali, da jih mora — mora zbuditi donenje, kajti razširjalo se bo v nezmernost in nedogled.

In na Podlesji čuli so se takrat samo glasovi, katerih bi ne mogel noben kembelj v zvonu posnemati, in naj bi si bil ulit od ne vem kakšne kovine in naj bi tudi celemu svetu zvonilo dan. Glas njegov ne bi prodril do nebes s tako mogočno silo, kakor jok žen po možih in kakor ihtenje otrok po otcih.

VII.

„Le še dva ali tri tedne, Podlesci! Pretrpeli ste že toliko... Poslušajte me! Ko se stopí sneg, ko ozeleni tukajšnji kraj, ko prileté lastovice, bo vam dobro! Poslušajte, Podlesci! Ali ste zgubili zaupanje v mene? — Ali sem vas kedaj osleparil? Ali sem vas kedaj nalagal jaz — Refunda?“

„Laže, slepi nas! — Gorjé vam, ako ste mu kedaj količkaj verovali! Gorje bivališčem, v katere je stopila njegova noga! — Ali veste, kdo je ta starec z nenavadno upalim obrazom? — Sam peklenški posel je, sam hudobni duh, katerega so pustili z lancev, da bi napravil dober lov!“

Po dolini Svetogothardski razlegale so se te besede s strašnim odmevom. Tako so menda kričali v pravljicah gozdni možje, ko so se za davnih dob po širnih gozdih gonili loveč plena.

Možje, katerih je bilo v tukajšnji dolini na stotine zbranih, pogledali so najprej drug drugega,

„III. Remuneracije“. Da se ne bodem oglašal v specialni debati, dovolite mi, gospoda! da svoje pomisleke že tukaj kratko izrazim. Leta 1882. se je postavilo 500 gld. v proračun za to, da bi se na slovenskih osnovnih šolah poučevala neobligatna nemščina in nagrade delile učiteljem, ki bi se skazali z največjim uspehom v tem. To je bila posledica gibanja, ki se je v tej zbornici začelo in mej učiteljstvo zaneslo, onega velikonemškega gibanja, katerega je že omenjal častiti gospod predgovornik Žitnik. Leta 1883. se je vsprejel ta znesek, pustil se je v proračunu in dodalo se je še 100 gld., naj se porabijo za to, da se bodo Kočevci učili slovenskega jezika. Jaz sem od nekaj stal na stališču, da v tej visoki zbornici ne bi šlo, da bi se za neobligatno poučevanje nemškega ali tudi slovenskega jezika dovoljevale posebne podpore. Za nemški pouk skrbjeno je že več kot preveč z naredbami c. kr. deželnega šolskega sveta, izmed katerih nekatere v zakonu še utemeljene neso. Dovoliti pa še 600 gld. posebne nagrade znači toliko, ko metati jih skozi okno ali pa učitelje vabiti, naj začno poučevati nemščino in zanemarjajo druge svoje dolžnosti ter otroke po nepotrebnem mučijo s tem učenjem. Velike podpore se ravno iz tega ne morejo deliti; ali izkaz katerega smo videli v finančnem odseku, me potrjuje, da se naši učitelji, katerih nekateri so demoralizovani še iz one dobe nemškutarskega gospodstva, ki sem je omenjal zgoraj, pridno oglašajo za te nagrade. Meni se zdi nemoralno, napeljevati učitelje, da bi pohlepno segali po 5 do 10 gld., katere morejo dobiti iz teh 600 gld. Sicer je resnica, da to poučevanje veliko uspeha nema in imeti ne more; nekoliko ga pa, kakor sem že prej omenil, vender le ima, namreč toliko, da se otroci nauče nekoliko nemških besedij, in da se, ko odrastejo, začno z njimi spakovati v javnosti in kaziti materini svoj jezik.

Dovoljenje teh 600 gld. pa je tudi v drugem oziru jako neumestno, rekel bi celo nevarno. Poglejte, kako se je pred par leti začelo gibanje na Štajerskem, da bi se slovenščina iz osnovnih šol čisto iztlačila in nemščina upeljala že na dvorazrednicah. Naši bratje na Štajerskem so se temu uprli in so s pritožbami do najvišjih instancij dosegli, da so se razveljavile dotične odredbe. Oni se branijo nemščine; ako pa mi, gospoda moja! sedaj gremo in priznavamo, da je toliko potrebna, da celo za neobligaten pouk dovoljujemo potrebne nagrade, indirektno pobijamo vse utemeljevanje, katero naši bratje na Štajerskem navajajo v odbijanje ponemčevanjaškega navala.

To je stališče, na katerem stojim jaz in moji gospodje somišljeniki in zaradi tega naglašam tu, da bomo glasovali v specialni debati proti onim 600 gld., ki so postavljeni v proračun za neobligaten pouk slovenščine na večrazrednih nemških in nemšine na večrazrednih slovenskih šolah.

S tem sklepam svoje opomnje o našem ljudskem šolstvu in imam le željo, da bi se nenaravne razmere glede uradovanja pri deželnem šolskem svetu in glede našega šolstva kmalu popravile.

(Dalje prih.)

potem govornika in konečno Refundo. Ta opiral se je ob star, trhel hrast, kateremu je minolo leto blisk odbil poslednjo vejo. Podoben bil je danes res ogrodju, katero so na vaških pokopališčih grobarji polagali vselej najvišje na zravne kosti. Zdelo se je, da v zarumenem njegovem obrazu ni niti jedne kaplje krvi. Niti ganil se ni, kakor bi ne bil od od zasmeha, ki je bil njemu namenjen, ne slišal nobene besede. Le oči njegove, ostre kakor sable, prodrle so vsem možem do dna duše, do najskritejših kotov njihovih nedrij.

Zasmehovalec njegov v očigled Podlescem bil je starec v obnošenem habitu, okrog pasu prevezanem z vrvjo in na strani z rožnim vencem, čegar jagode so bile kakor lešniki. Otec Jarolím prikazal se je na jedenkrat kakor oblak na čistomodrem nebu za letnih dnij. Nihče ga ni niti opazil, dokler se ni začul njegov glas. Tako nekake zabobnel je nad tukajšnjo dolino grom, kadar je strela udarila v stari hrast, ob katerega se je opiral Refunda, da bi ga pripravil ob poslednjo zeleno vejico. Otec Jarolím prišel je najpreje zamolklo, potem pa se je spremenil njegov govor v pravi krik.

Pomnite še princezinje Lucilije? — Ali se je spominjate v svojih hišah? —

Prvi občni zbor „Podpornega društva za slovenske velikošolce na Dunaji“

dne 9. novembra t. l.

Predsednik društva g. J. Navratil otvorilši zborovanje pozdravi s presrečnimi besedami došle društvenike in goste. Nadalje razpravlja ob kratkem zgodovino podpornega društva, omenja, da so se že leta 1884. zbrali nekateri Dunajski Slovenci, ter se posvetovali o ustanovi takega društva. Bili so to gospodje: dr. Dernač, Etbín Dernač, Sežún, Pukl, Šleifer in Plantan. Takoj nabrali so mej saboj neko svoto denarja, za katero kupili so Rudolfovo srečko. Ta prišla je v last sedanjega društva. A tudi brata Lenček z Blance in gospod Srnec darovali so 15 gld., koji se tudi nahajajo v blagajnici sedanjega društva. Toda ta stvar je zaspala. Kriv temu je bil tisti osorni in odljudni duh, ki vlada še dandanes po Dunaji, in ki je tudi kriv, da naš slavní Kopitar še sedaj ne počiva pod arkadami Dunajskega pokopališča. Ali bila je srečna misel slovenskega kluba na Dunaji v spomin 40-letnice vladanja Nj. Velečastva Frana Josipa ustanoviti podporno društvo, in drevesce zasajeno v ta spomin obrodilo je že tisočeren sad.

Za njim poroča tajnik g. Josip Ciperle o delovanju odbora tako-le: „Sl. gospoda! Vsestransko čutila se je že dolga potreba društva, koje bi imelo nalog podpirati slovenske velikošolce na Dunaji. Posebno živo čutili so jo pa na Dunaji bivajoči Slovenci, ter se mnogokrat razgovarjali o ustanovitvi takega društva. Odveč se mi zdi navajati Vam razloge, kako važno in potrebno je tako društvo, kajti gotovo je tudi mej Vami marsikdo, ki je čutil britko v svojih dijaških letih, da ni bilo še ustanovljeno takrat. Na Dunaj dohajali so že od nekaj slovenski dijak v obilnem številu; in istina je tudi, da študira še dan danes na Dunaji mnogo več slovenskih dijakov nego v Gradcu, in vender ima Gradec že leto za letom podporno društvo za slovenske dijake. Ne more se tudi trditi, da dohajajo na Dunajske visoke šole le sinovi premožnejših slovenskih starišev; skušnjava uči nas ravno nasprotno. Ravno ker se misli, da dobi dijak na Dunaji lože kak postransk zaslužek, dohajajo v to mesto premožni sinovi manj imovitih ljudi. Razmere Dunajske bile so morda tudi nekoč drugačne. Lože morda priboril si je ubogi dijak nekoč na Dunaji svoj vsakdanji kruh; toda od leta 1873, v kojim je prišlo osobito mnogo Dunajčanov na beraško palico, spremenile so se zelo razmere tudi za dijaštvo.

Težavno v istini je dan danes slovenskemu dijaku na Dunaji dostojno preživeti se, ako nima od doma podpore. Dolžnost zdelo se je tedaj nekaterim rodoljubom slovenskim na Dunaji ustanoviti podporno društvo, ter dati ubogemu slovenskemu dijaku možnost vsaj deloma na stroške slovenskega naroda izšolati se. Slovenski klub na Dunaji sklenil je tedaj lani meseca marca, da se ustanovi podporno društvo, katero naj stopi pred slovensko občinstvo s prošnjo, da se podpira vsestransko to velevažno podjetje. Saj slovenski dijak izšolavši se povrača zopet v domovino, ter deluje tam v korist duševni omiki narodovi. S tem da pomore narod dijaku, da prispe srečno do svojega poklica, pomore tudi sa-

memu sebi, da se pouzdiga duševno. Kakor vsak narod, tako potrebuje tudi naš slovenski inteligentnih in zavednih mož. In učenega proletarjata ne poznamo še Slovenci.

Kakor sem že dejal, sklenil je slovenski klub že lansko leto ustanoviti podporno društvo, ter ob enem tudi izvolil odbor, ki je imel nalog izdelati pravila. Par tednov pozneje stopil je ta odbor pred klub z dovršenimi pravili, katera so se vsprejela jednoglasno, ter se predložila potem v potrditev cesarskemu namestništvu Dunajskemu. Toda od tam neso se vrnila tako hitro, in še le konec novembra pretečenega leta dobil je odbor odlok, v kojem se mu je naznanilo, da so pravila potrjena.

Odbor šel je takoj na delo. Razposlal je vsem slovenskim časopisom poziv, v kojim pokladal je na srce rojakom potrebo in važnost tega društva ter jih klical, naj podpirajo to društvo. Pohvalno moram omeniti na tem mestu, da je najprvo pristopila društvu dama, in sicer rojena Dunajčanka gospa Puklova kot ustanovnica podarivši mu petdeset goldinarjev. Za ta dobrotljivi in plemeniti čin bodi ji izrečena prisrčna zahvala! (Klici: Živela!)

Za njo pristopali so drugi; in odbor mogel je že v svoji prvi seji dne 1. decembra 1888 podeliti štirim prosilcem 32 gld. Ta svota razdelila se je dne 2. decembra v dan štiridesetletnice vladanja Nj. Velečastva.

Odbor obračal se je mnogokrat pismeno na razne rodoljube slovenske, da pristopijo k društvu. V mnogih slučajih posrečilo so mu je to, kajti le tako postopanje mu je omogočilo, da je delil lahko vsak mesec podpore dijakom.

Oziraje se na to, da se vzbudi živa agitacija za naše društvo po naši slovenski domovini, naprosil je odbor znane rodoljube po raznih slovenskih krajih, da prevzemo poverjeništa. Saj je znano marsikomu, da živa beseda mogočnejši upliva nego pisana. Ti naši poverjeniki storili so vestno svojo dolžnost in lepe svote prejemal je odbor iz njih rok. Odbor prosi v imenu obdarovanih dijakov, naj ostanejo društvu še v prihodnje to, kar so mu bili do sedaj. Bodi jim v plačilo sladka zavest, da s svojim trudom niso koristili samo slovenskemu dijaštvu nego tudi vesoljni domovini slovenski. Mej poverjeniki omeniti je s posebno pohvalo dveh dam slovenskih gospe Murnikove v Ljubljani (Burni klici: Živela! živela!) in gospe Pajničeve v Novem Mestu, (Burni klici: Živela! živela!) Čuditi se je kako vstrajnostjo in s kolikim naudušenjem delovali ste za podporno društvo, in velika zasluga za prospeh njegov pripada njima. Odbor izreka jima najiskrenejšo zahvalo, ter ja prosi ob enem naj obračata še nadalje svoje izvrstne moči v prid našega društva. Isto tako izreka se posebna zahvala gospodu dr. Vošnjaku in g. dr. Ferjančiču v v Ljubljani, g. Dolencu v Mariboru, g. Abramcu v Trstu in milostljivemu knezoškofu Mariborskemu g. dr. Napotniku, ki ima razen družih zaslug za društvo tudi to, da je nekaj časa opravljaj posla blagajnikova. (Klici: Živeli!)

Ni ga menda skoro zavednega Slovenca, ki bi ne poznal našega društva. Da se je širila povsod vest o njegovem obstanku, njegovem napredovanju in o njega uspehu, v to pripomogli so po-

O tem zadnjem vprašanji omehtal se je na nagloma glas puščavnikov, a le za dve, tri sekunde.

„Do današnjega dne molimo za-njo!“ odgovoril je glas iz množice.

„Prašam vas vse, Podlesci: ali pomnite in se spominjate princezinje Lucilije?“

„Pomnimo!“ začul se je odgovor puščavniku, iz sto grl, kakor kadar zašumé morskí valovi.

Usta Refundova so zdrhtela, oči njegove obstale so za hip na očeh orjaških debel, ki so obrobjali okrog in okrog in večinoma obroblijo še dandanes dolinico Svetogothardsko, a v istem trenutku počivale so zopet kakor na vseh obrazih zbranega ljudstva.

„Ni se vas sramovala! — Izkazovala vam je dobrote! — Ljubila vas je! — Potegovala se je za vas! — Tolažila je vas! — Rada je govorila v vašem jeziku, rada se je pogovarjala o vas! — Ali se spominjate vsega tega, Podlesci?“

„Spominjamo!“ začulo se je zopet otcu Jarolimu v odgovor iz stoterih ust, kakor kadar gozdi najbolj ob enem zašumé.

„Naj počiva v večnem miru in večna luč naj ji sveti!“

„Amen!“ kakor bi z jednim glasom izgovorilo sto mož.

„Na njenih potih spremljal jo je mlad mož. Ali ste ga opazili? — Ali ste ga videli?“

„Videli!“

„Pripovedovali so o njem, da je grof... Ali ste to tudi slišali?“

„Slišali!“

„Ta mlad grof pripravil je gospodičino Lucilijo v grob! O tem niste slišali, Podlesci. Potem se je zgubil in po njem ni bilo več ni duha ni sluha. In veste-li, kdo je bil, in odkod je bil pokončatelj življenja vaše dobrotnice? — Sam zli duh je bil in prišel je iz najgorečjega pekla. In šel je k Luciferju po mezdo. Ko pa jo je zapravil, raztočil, prišel je zopet na svet. A zdaj ostavlja grofovski obraz v peklu, vzel je ličino, kakor bi prihajal iz vašega rodu... Mnoga leta potikal se je mej vami, zapeljeval vas, dokler vaš ni zapeljal. Danes ste vsi v njegovih mrežah. Gorjé vašim ženam, gorjé vašim otrokom! Uničil vas je in vse ogoljufal, saj je otec laži od nekaj. Vaša trupla ostanejo na vislicah, vaše duše pa odnese do knežje temnosti, da bi zopet mogel zapravljati, tratiti...“

(Dalje prih.)

sebeno naši slovenski časopisi. V prvi vrsti odlikoval sta se naša dnevnik „Slovenski Narod“ in „Slovenec“. Tudi tem izreka odbor najtoplejšo zahvalo.

Odbor imel je v pretečenem letu 12 sej. Na dnevnem redu bila so poročila tajnikova in blagajnikova. Sklepalo se je tudi, komu naj se deli podpora, in kako naj se ureja društveno delovanje.

Omeniti mi je še tudi, da je v zadnjem času odbor naprosil deželni zbor kranjski, štajerski, koroski in goriški za primerno podporo. V teh prošnjah utemeljil je potrebo tacega društva in dokazal da se podpirajo v njem dijaki slovenski iz vseh štirih omenjenih kronovin. Odbor nadeja se ugodnih odgovorov.

H koncu obračam se pa še posebno do tu pričujočih gospodov društvnikov, naj ostanejo društvu tudi v prihodnje prijazni in zvesti. Naj delujejo med svojimi znanci in prijatelji, da raste in se razprostira, in da prinaša zaželen sad. V to pomози bog!

(Konec prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 15. novembra.

Štajerski deželni zbor je načrt deželnega sanitetnega zakona zopet izročil deželnemu odboru, ker se dovolj ne ozira na razmere dežele. Ugo varjali so mu posebno poslanci kmetskih občin. Tako se je ta stvar zopet za jedno leto zavlekla. Pri tej priliki se je bilo sprožilo vprašanje, da bi zopet uveli šole za kirurge, kateri predlog je pa bil zavržen z malo večino.

Razni listi se še vedno bavijo z adresno debato v deželnem zboru **češkem**. Po oficijoznih listih je veliko veselje, da sta dva fevdalna govornika dala razumeti, da nista baš nasprotna ustavi. Iz tega sklepajo, da je češko zgodovinsko plemstvo se sprijaznilo z ustavo, kar seveda je pred vsem zaslugaa Taaffejeve politike. Dunajski „Vaterland“, ki ima zvezo s fevdalnimi krogi, pa odločno oporeka, da bi zgodovinsko plemstvo bilo popustilo prejšnje stališče. Po mnenji tega lista oficijozni govora knezov Schwarzenberga in Windischgrätza napadno tolmajo.

Deželni zbor **gorenjeavstrijski** je jednoglasno v sprejel pravila hipotečne banke in naročil deželnemu zboru, da naj vse potrebno ukrene, da bode banka že bodoče leto začela delovati. Tudi v Gorenji Avstriji so torej preverjeni o potrebi tacega zavoda. Mi moremo zatorej le odobravati, da se je ta zadeva tudi sprožila na Kranjskem.

Šlezjski deželni zbor dovolil je za jedno schulvereinsko šolo 600 gld. letne podpore za prihodnjih pet let. Slovanski zastopniki so temu ugovarjali, pa seveda brez uspeha.

Vnanje države.

Vest, katero je bila poslala „Correspondance de l'Est“ mej svet, da je knez Peter Karadjordjević poslal skupščini **srbski** prošnjo, da bi se smel vrniti v Srbijo, je popolnoma izmišljena, kakor se poroča drugim listom iz Belega grada.

V državnem zboru **nemškem** je poslanec Rickert predlagal, da bi se vlade vseh nemških držav pozvale, da bi varovale volilno svobodo. Na vaval je, kako se je v več krajih kratila volilna svoboda. Državni zbor prešel je o njegovem predlogu na dnevni red.

Saksonski deželni zbor se je predvčeraj otvoril s prestolnim govorom. V prestolnem govoru se naglašja, da se narodno-gospodarske razmere boljšajo, trgovina in obrtnija proupevata in tudi položaj delavcev je ugodnejši. Učiteljem in uradnikom se bodo plače povišale, šolnina pa znatno zmanjšala. Uredilo se bode preskrbovanje ubožcev.

Kodanski list „Politiken“ je dobil iz Peterburga vest, da so vsi **kitajski** vojaki ob ruskeje meji že oboroženi z nemškimi repetirkami in da jih v streljanji z novim orožjem vadijo nemški podčastniki.

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je občini Štanjan na Krasu za nov zvon 100 gld.

— (V današnji seji deželnega zbora) sklenil se je zakon, katerega smo onikrat priobčili, s katerim se ljudskim učiteljem zboljšajo plače. Predlog poslanca Hribarja, da bi se dovolila Ljubljanskim učiteljem 10% draginska priklada, se je odklonil. Otroški bolnici dovolilo se je za notranjo opravo 500 gld., lazaristom za opravljanje duhovne službe v bolnici vsako leto 200 gld. več. Seja je trajala do 1/4 ure popoldne. Prihodnja seja je v pondeljek.

— („Slovenca“) spravila je naša notica o sobotnem podlistku v „Laibacher Zeitung“ popolnoma iz konteksta, zato piše in trdi marsikaj, kar nema ne glave ne nog. Mi nikakor nismo name-

ravali „Slovenčeve“ gospode poučevati „kot nekake učence“, marveč hoteli smo le konstatovati njihovo taktiko. To se nam je tudi popolnoma posrečilo. Če „Slovenec“ ponavlja svojo smelo trditev, „da so v listku popisani dogodki s katoliškega stališča nemogoči“, kaže s tem samo to, da ne pojmi dobro, kaj je mogoče, kaj pa ne. Da je pa „med zlobnim namenom in strateškim načrtom na eni, in med človeško slučajno zmoto na drugi strani velik razloček“, o tem so se naši čitatelji preverili baš iz naše predvčerajšnje notice „Časnikarsko“.

— („Igrišče“ in „Laibacher Zeitung“.) Uradni list vzel je v svoji denašnji številki staro Igrišče v Gradišči v delo. Po romantičnem popisu, kakor na razvalinah nekdanjega gradu, svetuje mestnemu magistratu (!), da bi vender kazalo, vsprejeti ponudbo Seunigovih dedičev in jim prodati razvalinam podobno Igrišče. Gospod, ki je to pisal, je pač slišal nekaj zvoniti, ne da bi vedel kje. Seunigovi dediči še nikdar neso hoteli kupiti Igrišča, ampak samo od ceste 7 1/2 metrov širok kos ob njihovej hiši. Take ponudbe bi mestu niti staviti ne mogli. Da je dotični poročevalec, ki je opazoval razne smeti in nesnago pri Igrišči, le malo kvišku pogledal, videl bi bil namreč na poslopji deželnega orla in brez velike ostroumnosti lahko pogodil, da je poslopje še vedno deželno, da je torej mestni magistrat sploh prodati ne more, ne glede na to, da ima v taci vprašanji odločevati le mestni zastop. V ostalem je bil pa ves napor gledé Igrišča prav nepotreben. Mestni zastop je namreč že sklenil, da kupi Igrišče in kos Cenerkevega vrta, ako oboje dobi za 5000 gld., da potem ondu napravi novo cesto. Ako pa za rečeno vsoto dežela „Igrišča“ ne bode dala, ostalo bode pri starem, ker mesto več dati ne more, ker mu za potrebnejše zgradbe in olepšavanja novcev nedostaja. Kakor smo pokazali, je torej želja, da bi mestni magistrat Seunigovim dedičem deželno Igrišče prodal, uprav monstrozna in „Slovenec“ jo je dobro zadel včeraj pisoč: „Vsak urednik ima dolžnost gradivo pregledati in ne spre-gledati.“

— (Dnevni red seji Ljubljanskega občinskega sveta) v soboto 16. dan novembra letos ob 6. uri zvečer v mestni dvorani (II. nadstropje). I. Naznanila predsedstva. II. Finančnega odseka poročila: a) o mestne občine donesku k gradnji deželne domobranske vojašnice; b) o poslednjem skontrovanji mestne blagajnice; c) o prošnji „Podpornega društva pravnikov na Dunajskem vseučilišči“ za podporo; d) o Ljubljanskim lekarnarjev prošnji, da se užitnine in mestnih priklad oprosti špirit, porabljen za zdravila; e) o ponudbi, da bi mestna občina kupila hišo št. 15 v Kravji dolini. III. Stavbinskega odseka poročilo o določitvi stavbinskih črt deželni domobranski vojašnici. IV. Šolskega odseka poročila: a) o dotacijonskih računih mestnih ljudskih šol; b) ob oddaji službe otroške vrtarice pri II. mestnem šolskem vrtu.

— („Südmark“.) Notranje ministerstvo je pravila tega društva že potrdilo in pričakovati smemo, da bode pogubno delovanje v prvi vrsti proti **koroskim** in štajerskim Slovincem kmalu pričelo. Zatorej, rodoljubi, zlasti ob mejah, pozor!

— (Nova otroška bolnica Elizabetišče) v Strelških ulicah bode dne 19. t. m. ob 11. uri popoldne slovesno otvorjena in blagoslovljena.

— (Čitalnica v Spodnji Šiški.) Vabilo k Martinovi besedi s plesom, ki jo priredi Šišenska čitalnica v prostorih zimske pivarne pri Kozlerji v nedeljo dne 17. novembra 1889. s sodelovanjem slav. vojaške godbe c. kr. pešpolka baron Kuhn št. 17. Spored: 1. * * * „Rožica rožic“, moški zbor. 2. Drag. Jelen: „Želje“, 4glasni ženski zbor s spremljevanjem glasovira. 3. Nedved: „Planinsko dekle“, 4glasni moški zbor s tenor-solo. 4. Nedved: „Oblakom“, mešani zbor. 5. Adolf Schreiner: „Prvi poljub“, moški zbor s spremljevanjem glasovira. 6. Foerster: „Ah ni li zemlja krasna“, mešani zbor. 7. * * * „Sukal sim veselo“, mešani zbor. 8. Ang. Schäffer: „Kukavica ali grajščak in kmeta“. Opreta v jednem dejanji. 9. Ples. Pri besedi in plesu svira slavna vojaška godba. Ustopenina 30 kr. za oboho. Čast. društvniki so prosti. Začetek ob 7. uri zvečer. K tej besedi vabi najljubnejše odbor.

— (Klub slovenskih biciklistov) imel je včeraj 14. novembra ob 8 1/2. uri zvečer pri „Slonu“ svoj redni občni zbor, katerega so se dru-

štveniki mnogoštevilno udeležili in poročilo tajnika in blagajnika z odobrenjem vzeli na znanje. Iz poročila tajnikovega videti je, da klub „Slovenskih biciklistov“ šteje udov 47, namreč rednih — unanih in podpornih in da društvo v vsakem oziru lepo napreduje. — Iz poročila blagajnikovega omeniti je zelo povoljno društveno denarno stanje. V odbor izvoljeni so slodeči gospodje: Jednoglasno za predsednika g. dr. Vinko Gregorič, podpredsednik gospod Leustek, tajnik gospod Rudolf Vesel, blagajnik gospod Ivan Ogorelec, rednik g. Ernest Koželj, odbornika gg. Urban Zupanc in Fran Petrič. Omeniti je še sklep občnega zbora, da se nadaljuje tekom zimske dobe društvnikom, obljubljeni „jour fix“, da se pred pustom priredi v Ljubljanski čitalnici sijajni društveni ples, in da se zadnja zaradi dežja neizvršena dirka vspomladi pri ugodnem vremenu z istim vsposredom na progi Vrhnika Logatec priredi. — Prvi zimski društveni „jour fix“ bode v soboto 30. t. m. Reditelja sta kolesarja g. Medved Josip in Jerman Ivan.

— (Nemško vojno brodovje) je sedaj v Trstu, kjer se častnikom prirejajo obedi in veselice. Prihodnjo nedeljo pojdejo pruski častniki s princem Henrikom na čelu v Postojino ogledat si tmnošnjo jamo.

— (Prva lastovka.) Z Dunaja se piše: Državni uradnik v novi uniformi prikazal se je dne 12. t. m. na „Grabnu“. Nenavadna prikazen vzbudila je mej šetalci veliko pozornost. Klobuk na tri vogle, z rozetami v kotičkih, temnozeleni plašč s pozlačenimi gumbi, sabla s pozlačenim ročajem, beloirhaste rokavice in črna kravata, vse to je občinstvo prav pazno ogledovalo. Uradnik, ki se je prvi pokazal v tej novi opravi, bil je velik lep mož in napravil je dober utis. Vender pa je kmalu čutil, da se javna pozornost preveč obrača vanj, zato je pospešil svoje korake in kmalu je bil gledalcem izpred očíj.

— (Požar.) V Trebči Vasi pri Žužemperku pogorela so včeraj ob 4 uri posestniku Jos. Fabjanu hiša in 3 gospodarska poslopja, zažgali so otroci, ki so se z žveplenkami igrali. Zavarovan je bil za 400 gld.

— (Iz Ormoža) se nam piše: Po prejšnjem deževju imamo sedaj prav lepo vreme, da se jesenska dela lahko opravljajo. Po Ljutomerskih in Ormoških goricah dajo boljši gospodarji zdaj kopati, kar je neki tudi proti strupeni rosi dobro. — Letošnje vino je bolje od lanskega.

— (Narodna čitalnica v Škofji Loki) priredi v nedeljo 17. novembra 1889 dramatično predstavo: „V Ljubljano jo dajmo!“ Veseloigra v treh dejanjih. Po igri ples. Ustopenina udom 20 kr., z družino 50 kr.; neudom 30 kr., z družino 70 kr. Kasa se odpre ob 7. uri, začetek točno ob polu 8. uri zvečer. Najljubnejše vabi odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Berolin 15. novembra. Cesar in cesarica jutraj došla.

Carigrad 15. novembra. Vlada objavila razglas, v katerem izraža najvišje zadovoljstvo sultanovo na spoštovanja polnem in simpatičnem obnašanji prebivalstva nasproti nemški cesarski dvojici. Veleposlanik Radomitz poslal pismo velikemu vezirju proseč ga, naj oblastvom in prebivalstvu v Carigradu izreče zahvalnosti čuvstva, katera goji nemški narod za turško carstvo povodom izvrstnega obnašanja ob obisku nemške cesarske dvojice.

Praga 14. novembra. Koncem današnje seje sklenil je deželni zbor, da so mandati vseh nemških poslancev neveljavni, ker se navzlic pozivu vrhovnega deželnega maršala neso opravičili, zakaj jih ni k sejam.

Razne vesti.

* (V uradu umrl.) Ministerijalni svetnik pri finančnem ministerstvu Ludovik Hofmann, ki je navadno pozno zvečer delal v svoji pisarni, umrl je nagloma 12. t. m. pri delu v uradu. Nesrečnega uradnika našli so drugo jutro mrtvega poleg mize. Preiskava je dognala, da ga je zadel mrtvoud.

* (Patrijarha Andjeliča ostalina) bila je manjša, nego se je pričakovalo. Pokojnikov brat, pop Stevo, je takoj slutil, da so posegli nepoklicani prsti vmes in njemu, kot glavnemu dediču, odnesli veliko vsoto. Na razne načine skušal je priti na sled, a dolgo je bilo vse zaman. Naposled ovdil je Gjura Savića, katerega so v Novem

Sadu prijeli. Kaj so vse ž njim počeli, to ni znano, a tretji dan zvečer zaprosil je, naj mu dajo jesti, potem bode vse povedal. In pravil je tako: Patrijarh umrl je v noči mej 2. in 3. uro. Takoj po smrti sta protosindjel in ekonom Stojanović odprla blagajnico in vzela 6000 gld., katere sta si delila. Saviću dala sta 1400 gld., da bi molčal. Profesor dr. Milan Dimitrijević prišel je jedno uro pozneje in vzel zlato uro in z dijamanti okovani križ pokojnikov. Najhujše pa je ravnal dr. Gruić, urednik vladnega „Srpskega Naroda“. Na dve prazni poli, kateri je bil Andjelčić pred nekim potovanjem „in bianco“ podpisal in bi se bili imeli porabiti za dovoljenje za ženitev, spisal je dve dolžni pismi, jedno za 12.000, drugo za 25.000 gld. in takoj začel tožiti zapuščino za vseh 37 000 gld. Jednega na dolžnih pismih podpisanih prič je bil Gruić povabil na pogovor, a prijeli so ga v Petervaradinu, predno se je mogel z Gruićem pogovoriti. Ta priča je vse točno izpovedala. Vse rečene gospode so pozaprl. Ker so vsi v odličnih službah, napravilo je to velikansko senzacijo. Gruić bil je več let v zvezi z ogersko policijo.

* („Zastava“) piše, da je preiskava proti onim osobam, ki so okrale patrijarha Andjelčića zapuščino, spravila uprav grozne stvari na dan. Patrijarhov bivši služnik Savić prosil je te dni sam, da ga postavijo pred preiskovalnega sodnika, kateremu je izpovedal, da v škofovem dvorcu neso mogli dočakati patrijarhove smrti, ker so se bali, da se brat Stevo poprej vrne s pota. Zato so patrijarha Germana Andjelčića zadavili v petek dne 25. novembra in še le tedaj, ko so vse pograbili, so dne 26. novembra zjutraj s svečami začeli letati po dvorci in kričati: „Umro patrijar! Umro patrijar!“

* (Beda v Črnigori.) V Kotor došel je že v drugič Lloydov parnik nakrcan s pšenico, katera se bode na črnogorske vlade račun razdelila mej najpotrebnejše črnogorske rodbine.

* (Pariško svetovno razstavo) obiskalo je letos meseca

maja	2.610.813
junija	4.338.869
julija	4.544.106
avgusta	4.977.092
septembra	5.246.704
oktobra	4.820.869
novembra	1.610.810
skupaj	28.149.353

Razstava 1867. leta brojala je samo 8.407.209 in ona 1878. leta pak 12.623.897 obiskovalcev. Povprečno vsakdanje število obiskovalcev letošnje razstave znašalo je od 130 do 150.000

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tuji:

14. novembra.

Pri **Slonu**: Exel z Dunaja. — Likoser, Bressan, Kralj iz Pariza. — Tomažič iz Trnovega. — Haberfeld iz Dombovara. — Futtich, Frankheim iz St. Jerneja. — Ferjancič iz Zavrča. — Kohn iz Gablonca. — Cigor iz Primorskega. — Kracht iz Stuttgarta.
Pri **Malič**: Fuchs, Traut, Hilfreich, Blau, Schlager z Dunaja. — Hofbauer iz Tržiča. — Manheim iz Berolina. — Fuchs iz Prage. — Wilhelm iz Maribora. — Schik iz Zagorja.
Pri **avstrijskem cesarji**: Wohlgemuth iz Beljak. — Mayerhofer iz Munjave. — Kumell iz Radovljice. — Hauer iz Beljaka.
Pri **Bavarskem dvoru**: Skrimanek iz Budimpešte. — Krobath z Dunaja.
Pri **Južnem kolodvoru**: Strel z Dunaja. — Fantot iz Pire iz Kranja. — Bertum iz Budimpešte. — Hafner iz Radne.

Umrli so v Ljubljani:

12. novembra: Marija Čern, delavka, 16 let, Opekarska cesta št. 22, za jetiko. — Jožefa Serbak, kandidatinja, 21 let, Kravja dolina št. 11, za jetiko. — Leopold Roth, c. kr. uradnika sin, 3 mes., Poljanska cesta št. 35, za slabostjo.
13. novembra: Anton Umek, tkalec, 57 let, Marije Terezije cesta št. 8, za jetiko. — Ivan Pucel, črevljar, 51 let, Ulice na Grad št. 12, za spridenjem obisti. — Jožef Sterbene, črkostavec, 19 let, Strelške ulice št. 12, za jetiko.
15. novembra: Blaž Rambrecht, prisiljenec, 48 let, Poljanski nasip št. 50, za plevritičnim eksudatom — Aleksander Klemenc, uradnega sluga sin, 6 let, Tržaška cesta št. 18, za brigtovo boleznijo.

V deželnej bolnici:

11. novembra: Polona Šenk, mizarjeva hči, 2 leti, za jetiko.
12. novembra: Jera Pristopec, delavka, 33 let, za jetiko. — Fran Achčin, pek, 14 let, za telesno poškodbo.

V vojaške bolnici:

12. novembra: Jožef Kavčič, c. kr. orožnik, 25 let, za legarjem.

Loterijske srečke 13. novembra.

V Brnu: 6, 3, 27, 70, 90.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
14. nov.	7. zjutraj	748.2 mm.	-5.0° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. popol.	747.9 mm.	5.2° C	sl. jz.	jas.	
	9. zvečer	749.1 mm.	-0.2° C	sl. svz.	jas.	

Srednja temperatura 0.0°, za 3.9° pod normalom.

Dunajska borza

dné 15 novembra t. l.

(Izvirno telegrafčno poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 85.35	—	gld. 85.45
Srebrna renta	85.65	—	85.75
Zlata renta	108.70	—	109.20
5% marcna renta	100.45	—	100.60
Akcije narodne banke	924. —	—	924. —
Kreditne akcije	309.25	—	311.50
London	119.10	—	119.15
Srebro	—	—	—
Napol.	9.48 1/2	—	9.48 1/2
C. kr. cekini	5.67	—	5.67
Nemške marke	58.45	—	58.45
4% državne srečke iz l. 1864	260 gld.	132	gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	178	50
Ogerska zlata renta 4%	100	90	90
Ogerska papirna renta 5%	96	95	95
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	124	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	50	50
Kreditne srečke	100 gld.	185	—
Rudolfove srečke	10	20	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	145	—
Tramway-društ. velj 170 gld. a v.	222	75	75

**Svoji
k
svojim!**

Veseloigra v 1 dejanji.

Spisal

Dr. J. Vošnjak.

Igra se je v prvič igrala pri Vodnikovih slavnosti in bila od občinstva vsprejeta z največjo nandusenostjo.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani in v vseh knjigarnah.

Cena 30 kr.
(s poštnino vred).

NOVA PESMARICA.

Zbirka najbolj znanih slovenskih, hrvatskih, srbskih, bolgarskih, čeških, poljskih in ruskih pesnj.

Sestavil

Ivan Zeleznikar.

Založil

Dragotin Hribar.

Cena: Mehko vezani 80 kr., s pošto 10 kr. več. Elegantno vezani 1 gld. 20 kr., s pošto 1 gld. 30 kr.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani. — Naroča se pa lahko tudi v vsaki bukvarni.

Lastne zaloge

v

tuzemstvu:

Dunaj, Budimpešta,
Praga, Levov, Gradec,
Trst.

R. DITMAR NA DUNAJI.

Največja tovarna za svetilnice v Evropi.
(Ustanovljena 1840.)

Lastne zaloge

v

inozemstvu:
Berolin, Monakovo,
Milan, Rim, Lyon, Varšava,
Bombay.

DITMAR-JEVE SVETILNICE

R. DITMAR-JEVA

Dun. bliskovna svetilnica 30"
svetilna sila 105 sveč.

Fonometrično izmerila gospoda
Dr. L. Weber, kralj. profesor na vseničiliščih v Bratislavi.
Dr. R. Benedikt, docent na tehniki na Dunaji.
R. Ditmar-Jeva Dunajska bliskovna svetilnica
užiga, regulira in ugasuje.

Solnčni svetilec 15" in 18"
davno preverjena sistema za mizne, viseče in stenske svetilnice.

R. DITMAR-JEV

Brilantni meteorni svetilec
s kroglastim plamenom.

Velikosti: 15", 20", 25", 30", 35", 45"
Svetilna sila: 31 50 70 87 138 157 sveč
za
mizne in viseče svetilnice, lestence, stenske svetilnice, zaprte svetilnice itd.

Vse steklene stvari,

ki so potrebne za petrolejske svetilnice, — v največji izbiri.

Mizna svetilnica z brilantnim meteornim svetilcem

Dunajska bliskovna svetilnica 30"

Se posebno opozarja.

Posrečilo se mi je še bolj dovršiti svoje lani izumljene meteorske svetilce (s kroglastim plamenom), ki so dosegli velikanski uspeh v tuzemstvu in povsod v inozemstvu, njihovo svetilno silo še povekšati, ravnanje ž njimi pa napraviti jednostavnejše, da se (15", 20" in 30") lahko prižgejo, ko se proč vzame svetilničen venec, ne da bi se moral proč vzeti še cilindar, tulpa ali pa strešica. (Glej podobo.)

Ilustracije in ceniki pošljejo

se takoj zastonj in franko.

(678-12)

Ditmar-Jeve svetilnice ima skoro vsaka

boljša trgovina s svetilnicami na prodaj.

Tovarniška znamka.